

[Kirsten Madsen]

med det her at gøre, og der skal naturligvis tages hensyn til egentlig livstruede flygtninge. Men man skal være helt klar over, at det ikke er et indvandrerspørgsmål.

Fremskridtspartiets politik har ikke ændret sig væsentligt i disse spørgsmål. Vi vil se på de aktuelle sager i den kommende behandling under udvalgsarbejdet.

I øvrigt mener Fremskridtspartiet, at mange af Danmarks problemer kunne løses ved at nedsætte de personlige skatter, så vi kan blive internationalt konkurrencedygtige.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Indfødsretsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 15:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Styrket beskæftigelsesindsats for unge under 25 år m.v.).

Af socialministeren (Else Winther Andersen).

(Fremsat 27/12 90).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Pernille Forchhammer (S):

I Socialdemokratiet hilser vi ethvert initiativ til bekæmpelse af arbejdsløsheden velkommen. Desværre bidrager dette lovforslag ikke væsentligt til at bekæmpe arbejdsløsheden, men jeg vil starte med det positive ved lovforslaget.

Det er positivt, at der forsøges defineret en offentlig forpligtelse i forhold til at tilbyde unge bistanmodtagere beskæftigelse, og det er positivt, at der denne gang er tale om hele gruppen op til 25 år.

Forslaget består af fire punkter. Socialdemokratiet kan ikke støtte lovforslagets punkt 1, som forringer muligheden for, at bistanmodtagere under 23 år kan modtage bistanhjælp på linie med bistanmodtagere over 23 år. Denne mulighed er oprettet i erkendelse af, at personer under 23 år godt kan have et udgiftsniveau på linie med personer over 23 år, og vi synes, det er godt med en sådan individuel fleksibilitet i lovgivningen.

Lovforslagets tredje punkt indeholder en udvidelse af ungdomsydelsesordningen, som regeringen, SF og Socialdemokratiet indgik forlig om kort før sommerferien. Det var dengang en klar forudsætning for os, at ordningen med deltid i 5 måneder kun skulle gælde for de alleryngste, nemlig de 18-19-årige, og vi står derfor meget undrende over for, at regeringen nu så kort tid efter forliget fremsætter dette forslag.

Vi har fortsat den opfattelse, at de initiativer, der skal iværksættes for 20-25-årige, skal være af en mere perspektivrig karakter, nemlig initiativer, som bringer de unge et eller flere skridt videre i retning af uddannelse eller fast arbejde. Vi kan derfor heller ikke acceptere den løsningsmodel, der er skitseret for de 21-25-årige, lovforslagets punkt 4.

Det er temmelig paradoksalt, at regeringen i forbindelse med ungdomsydelsesordningen stod fast på, at tilbudet skulle gives de 18-19-årige inden for 14 dage på bistanhjælp, mens den nu mener, at det er helt i orden, at de 20-25-årige kan vente i op til 12 måneder på et tilbud. Socialdemokratiet mener fortsat, at tilbudet skal komme inden for de første 3 måneder på bistanhjælp. Ungdomsydelsesordningens 14 dage skal evalueres her til efteråret, og vi mener, det vil være hensigtsmæssigt, om vi afventer resultaterne af den evaluering.

Hvad er det så for et tilbud, som unge skal vente 9-12 måneder på? Ja, det er 30 timer i 5 måneder. At man vil være det bekendt! Ungdomsydelsesordningen for de 18-19-årige giver mulighed for at kombinere beskæftigelsestilbudet med uddannelse. Den mulighed mener socialministeren åbenbart ikke at de lidt ældre og længerevarende ledige skal have.

Socialdemokratiet mener, at uddannelse er et af de bedste tilbud, vi kan give vores ledige og specielt de unge, som skal være tilknyttet arbejdsmarkedet mange år frem i tiden. Vi vil derfor gerne være med til at diskutere 30 timers be-

[Pernille Forchhammer]

skæftigelse, hvis det kædes sammen med 5-7 timers ugentlig undervisning.

Vi mener ligeledes, at tilbudets længde på 5 måneder er for kort en periode til at give den unge nogen egentlig tilknytning til arbejdsmarkedet. Som tilbudet er skitseret her i lovforslaget, mener vi ikke, at det forbedrer den unges situation væsentligt. Et væsentligt punkt for Socialdemokratiet i forårets forlig var, at der blev gjort en konkret indsats for at følge op på den unges situation, når tilbudet var overstået. En sådan opfølgning er overhovedet ikke nævnt i lovforslaget.

Vi mener, der kan stilles spørgsmål ved nødvendigheden og gavnigheden af dette forslag. Der blev i foråret gennemført en lang række beskæftigelsesinitiativer i forhold til kommunerne. Hensigten dengang var at motivere kommunerne til at lave beskæftigelse for alle bistanmodtagere på ordinære vilkår efter lov om kommunal beskæftigelse. Hvad er årsagen til, at denne hensigt nu afviges for de unge mellem 21 og 25 år?

Vi synes, det ville være på sin plads at afvente resultatet af disse initiativer, lytte til kommunernes bemærkninger og derefter foretage de nødvendige tiltag for at imødekomme kommunernes problemer med opgaven.

Vi vil i udvalget bede om oversigt over de initiativer, kommunerne har taget i forhold til bistanmodtagere, for eftersom ledigheden stiger i den private sektor, bliver det vanskeligere og vanskeligere for kommunerne at klare beskæftigelsesindsatsen, hvis ikke de får nogle klare redskaber herfra i form af bl.a. uddannelsespladser, produktionsskolepladser, daghøjskolepladser eller andre muligheder for uddannelse. Lovforslaget indeholder ikke sådanne redskaber.

Socialministeren har forsøgt at definere en offentlig forpligtelse til at give unge under 25 år et tilbud om beskæftigelse. Den forpligtelse og det forsøg anerkender vi, og Socialdemokratiet er principielt enig, men kvaliteten af tilbudet her i forslaget skal være bedre, for at vi kan være med. Vi ser frem til et konstruktivt udvalgsarbejde.

Pia Christmas-Møller (KF):

Fru Pernille Forchhammer stillede spørgsmålet: Hvad er årsagen til dette lovforslag, og hvorfor netop nu? Det overraskede mig noget,

at netop fru Pernille Forchhammer kunne komme med det spørgsmål. Jeg vil i hvert fald gerne give svaret her.

Svaret er, at der er tusindvis af unge, som står i kø for at komme enten i beskæftigelse eller i uddannelse. De tusindvis af unge kan ikke vente ret meget længere. For hver eneste dag, der går, taber de i arbejdsevne og i selvtillid. Selv når vi ser helt bort fra de økonomiske omkostninger, det har, så er det en pris, der er alt, alt for høj at kræve af en hel generation af unge.

Vi er i den konservative folketingsgruppe utrolig glade for, at det er lykkedes os i 1980'erne og nu med dette forslag at få taget fat på at ændre de mange passive foranstaltninger, vi har haft tradition for herhjemme, til aktive. Vi er meget glade for, at det er lykkedes os – med hjælp fra Socialdemokratiet – bl.a. at gennemføre ungdomsydelsesordningen, og vi mener, det er rigtigt at gå videre i det fodspor. Og det er, hvad dette lovforslag lægger op til.

Vi vil med forslaget også give de 20-årige mulighed for at komme på ungdomsydelsesordningen. Derudover tager vi fat på gruppen af 21-24-årige, sådan at de får et reelt tilbud om beskæftigelse, det at komme i gang.

Jeg kan være enig med fru Pernille Forchhammer i mange af de fine intentioner, som kom frem i talen her for et øjeblik siden, og jeg vil gerne kvittere for den trods alt rimelig positive linje, der var i Socialdemokraternes ordførtale, med et ønske om, at vi vil få en konstruktiv dialog i udvalgsarbejdet.

Hvordan kan vi forbedre det forslag, der ligger her? Og hvordan kan vi finansiere forbedringerne? For det savnede jeg meget nogle oplysninger om i fru Pernille Forchhammers indlæg. Sagen er jo, at når vi øger kravene til den forudgående beskæftigelse for de unge, i forhold til hvad de kan få på kontanthjælpsydelsesniveau, fra 3 måneder til 12 måneder, så er det jo en finansiering. Jeg vil gerne høre, hvilke alternative finansieringsmuligheder Socialdemokratiet forestiller sig. Jeg mener, det er en rigtig prioritering inden for de muligheder, vi har i øjeblikket, men er meget lydhør over for andre forslag.

Vi kan i den konservative gruppe anbefale meget varmt, at vi her i Folketinget hurtigst muligt, men naturligvis på forsvarlig måde, får gennemført lovforslaget som et næste skridt i aktivretningen. Tusindvis af unge venter på, at

[Pia Christmas-Møller]

vi får gjort noget ved det, og jeg synes, der bliver en tung forpligtelse på alle Folketingets partier om at arbejde konstruktivt for denne sag, så jeg vil varmt anbefale en positiv udvalgsbehandling.

(Kort bemærkning).

Pernille Forchhammer (S):

Det var lykkedes fru Pia Christmas-Møller at få fat i det meste af budskabet i min ordførertale, men der var dog ét punkt, som jeg synes blev fordrejet heroppefra. Det var spørgsmålet om årsagen til, at lovforslaget kommer nu. Det var ikke det, jeg spurgte om. Jeg spurgte om årsagen til, at man ønsker at udvide ungdomsydelsesordningen så kort tid efter, at vi lavede forlig om, at ungdomsydelsesordningen netop drejede sig om de 18-19-årige.

Vi er måske nogle forligsparter, som synes, det er lidt mærkeligt, at man på det tidspunkt fuldstændig afviste, at der var tale om andre grupper end 18-19-årige, og så pludselig her så kort tid efter står med et forslag på netop det punkt. Derudover spurgte jeg: Hvorfor skal de 21-25-årige vente i 9-12 måneder, når man ikke kunne få de 18-19-årige i gang hurtigt nok? Hvorfor kunne man ikke lave en mere glidende ordning med hensyn til, hvornår disse tilbud skulle gives henholdsvis de 18-19-årige og de 21-25-årige? Hvorfor har man ikke her ønsket at kombinere tilbudet med uddannelse? Det er et punkt, vi i Socialdemokratiet lægger stor vægt på. Og hvorfor har man ikke beskrevet de opfølgingsmuligheder, som vores forlig i foråret på ungdomsydelsesområdet kom til at indeholde for de 18-19-årige?

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

To ting kalder mig herop, dels selve forslaget – og jeg har et par spørgsmål til ministeren, som jeg godt vil aflevere ved samme lejlighed – og fru Pia Christmas-Møllers indlæg.

Min erfaring siger mig – og det er som socialudvalgsformand i en større dansk kommune indtil i mandags – at den pakke, vi fik den 30. juni 1990, i og for sig var en ganske udmærket løsning, men jeg er også nødt til at sige, at det rent faktisk giver og har givet store problemer rundt omkring i kommunerne at opfylde den kommunale forpligtelse, der ligger i den. Der-

for er jeg meget bekymret for, at man nu vil tage en årgang mere med. Jeg er bange for, at man på den måde stiller kommunerne en opgave, som de ikke har nogen rimelig chance for at løse.

Derfor vil jeg også godt spørge ministeren i denne sammenhæng, om det ikke havde været rigtigt, at man havde givet kommunerne længe tid til at evaluere på den ordning, som har kørt, og som mange steder har været en succes, men andre steder har givet visse vanskeligheder.

Nu ved jeg, at socialministeren også har en fortid i et socialudvalg i en større dansk provinsby, og jeg vil da spørge, om socialministeren har drøftet denne sag med det lokale socialudvalg, for jeg tror nok, at man mange steder siger, at intentionerne i denne lov er ganske udmærkede, men man orker ikke i øjeblikket at finde de yderligere pladser, som denne lov faktisk pålægger kommunerne at finde ved at udvide ungdomsydelsen med et år yderligere.

Det ser jeg som en fare, og jeg synes nok, at vi i udvalgsarbejdet herefter må drøfte meget seriøst, om dette virkelig er gennemtænkt. Skulle vi ikke køre frem efter de aftaler, kommunerne har handlet i tiltro til, og nu få evalueringsfasen med, så vi får klarlagt, hvilke initiativer der er taget, og – og det er ikke det mindst vigtige – så kommunerne, naturligvis med hjælp herfra, får mulighed for at klarlægge de uddannelses tilbud, der er en forudsætning for, at det her kan køre?

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Først til fru Pernille Forchhammer: Hverken den borgerlige regering eller Det Konservative Folkeparti har på noget tidspunkt afvist, at vi også skulle have de 20-årige og ældre unge ind i en aktiv linje. Vi har ikke satset hårdt på, at ungdomsydelsesordningen alene skulle omfatte de 18-19-årige. Det var et spørgsmål om at få nogle ting på plads og få det sat i gang. Vi har tværtimod spillet ud med Sauntehusoplægget, som senere fulgtes op med en fase 1- og en fase 2-rapport, og vi er nu i gang med udmøntningen af ideerne fra fase 2-rapporten, så det må jeg afvise på det bestemteste.

Når der så bliver spurgt om, hvorfor tilbudet først skal gives efter 12 måneder for gruppen af 21-24-årige, når de på ungdomsydelsesordning

[Pia Christmas-Møller]

skal have det væsentlig hurtigere, ja, så er det jo et spørgsmål om ressourcefordeling. Vi vil gerne have, at tilbudet bliver givet så hurtigt som overhovedet muligt, det skal der ikke være nogen som helst tvivl om. Men jeg ser hen til et konstruktivt udvalgsarbejde, hvor vi kan tage fat på de mere tekniske detaljer.

Til hr. Jørn Pedersen vil jeg godt sige, at for mig er det nyt, at der skulle være nogen kommuner, der ikke har været i stand til at leve op til de forpligtelser, som de har i forbindelse med ungdomsydelsesordningen. Jeg har faktisk ikke hørt fra nogen kommune, at man ikke har været i stand til at levere de pladser, der var behov for, så de voldsomme problemer, der her forudses, tror jeg ikke helt vil vise sig i praksis. Men naturligvis skal kommunerne have en fair og ordentlig chance for at leve op til reglerne, og derfor skal den nærmere planlægning selvfølgelig også udarbejdes i samarbejde med kommunerne.

(Kort bemærkning).

Pernille Forchhammer (S):

Ligesom De Konservative og regeringen havde et ønske om at udvide ungdomsydelsesordningen, så havde Socialdemokratiet adskillige ønsker på dette område, som ikke blev opfyldt i foråret. Der blev indgået et forlig, hvori der var en afgrænsning på 18-19-årige. Så er det, at Socialdemokratiet undrer sig over, at der så kort tid efter forligets indgåelse stilles et nyt forslag her i Folketinget, som rører ved væsentlige punkter af det forlig, som vi og SF indgik med regeringen så sent som et par dage før Folketingets sommerferie.

Jeg bemærkede, at fru Pia Christmas-Møller sagde, at det var et spørgsmål om ressourcer. Det, jeg spurgte om, var: Hvorfor skal de 18-19-årige i gang efter 14 dage, når de andre skal vente i 9-12 måneder? Hvorfor ikke lave en mere glidende udnyttelse af de ressourcer, som er til stede på området, så de alle sammen kan komme i gang omkring 3-måneders-grænsen?

Eva Kjer Hansen (V):

Det er bedre at være aktiv, end det er at være passiv. Det er i hvert fald den overskrift, som vi i Venstre ønsker at sætte på de kommende års indsats over for de unge. Vi skal væk fra den holdning, at bare vi giver en pose penge til de unge uden beskæftigelse, så er alt i orden.

Vi har en forpligtelse over for de unge til at tilbyde dem noget andet end det passive forsørgelsessystem. I stedet skal vi frem til at give de unge et tilbud om aktivitet, og derfor synes vi i Venstre, at det er et godt forslag, der her foreligger, for der er i lovforslaget en række incitamenter til en aktiv indsats for de unge under 25 år.

For det første skal kontanthjælpsreglerne for unge under 23 år justeres. I dag er det jo sådan, at de unge under 23 år er berettiget til kontanthjælp efter samme regler som dem over 23 år, når de har haft højere indtægter i en periode på 3 måneder. Vi synes, at det er rimeligt at sætte den periode op til 12 måneder, og jeg skal så i parentes gøre opmærksom på, at det selvfølgelig ikke gælder for de unge forsørgere, og det vil sige dem, der er gift, eller dem, der har børn. Justeringen skal være et signal til de helt unge ikkeforsørgere om, at det er en god idé at være medlem af en arbejdsløshedskasse. Vi skal fremme den holdning, at den unge selv har et ansvar for ikke bare at sætte sig i alt for store faste udgifter uden at have sikret sig mod arbejdsløshed.

Justeringen vil jo også give en besparelse – som i øvrigt er stigende inden for en overgangsperiode – der til gengæld delvis kan dække de merudgifter, der følger af øvrige dele af lovforslaget.

Kommunens pligt til at tilbyde beskæftigelse til gengæld for ungdomsydelse skal udvides til også at omfatte de 20-årige. Vi synes, at de unge har ret til og også pligt til hurtigst muligt at modtage et tilbud om beskæftigelse, og vi synes, at det er rimeligt at udvide denne ordning med yderligere en årgang, fordi det, det jo drejer sig om, er at give de unge et aktiverende tilbud, også selv om det kun er på 20 timer og kun i en 5-måneders-periode. Det er alt for dyrt, ikke bare økonomisk, men også menneskeligt, hvis de unge bliver overladt til passivitet, og derfor kan vi godt tage endnu en årgang med ind i denne ordning.

Endelig er der i forslaget indeholdt en beskæftigelses- og uddannelsesordning for de 21-24-årige, som jo betyder, at kommunalbestyrelsen skal give kontanthjælpsmodtagere, der er over 21 og under 25 år, et tilbud om uddannelse eller beskæftigelse, når de har modtaget kontanthjælp i en sammenhængende periode på 12 måneder. Det er egentlig ret lang tid,

[Eva Kjer Hansen]

der skal gå, inden kommunalbestyrelsen har pligt til at give et tilbud, og ved at give økonomisk mulighed for det kan vi fremme, at kommunen på et tidligere tidspunkt får givet den unge et tilbud. Det afgørende må være, at kommunen bliver motiveret til at gribe ind så hurtigt som overhovedet muligt.

Men vi må have for øje, at dette forslag jo hænger sammen med lovforslaget fra arbejdsministeren om at give kommunerne hjemmel til at fastsætte arbejdstiden i disse beskæftigelsesprojekter. Jeg synes, det er værd at fremhæve, at når vi godt kan have en arbejdstid på 30 timer ugentlig, ja, så er det jo simpelt hen for at give plads til så mange som overhovedet muligt inden for de givne ressourcer.

Indførelsen af ungdomsydelsen fra juli for de unge under 20 år, der modtager kontanthjælp, var det første led i aktiveringslinien, og med dette forslag koncentrerer initiativerne om de unge mellem 20 og 25 år. Det væsentlige for os i Venstre er, at vi kan tilbyde de unge, der er ledige, noget andet end passivitet. Ungdomsarbejdsløsheden er i dag så stort et problem, at vi skal gøre alt, hvad vi kan, og det gælder om at gribe fat i de unge så hurtigt som overhovedet muligt. Derfor ser vi efter de positive tilkendegivelser, der er kommet i dag, frem til en god udvalgsbehandling.

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Venstres ordfører udtrykte det på den måde, at de unge skal sikre sig mod arbejdsløshed. Det er jo ikke specielt nemt i et samfund med op imod 300.000 arbejdsløse.

Vi står med det forslag, som skal ses i sammenhæng dels, som det er nævnt, med Sauntehusoplægget og dels med arbejdsministerens forslag om kommunal beskæftigelse på 30 timer for de unge under 25 år, der arbejder på beskæftigelsesprojekter eller hos private med løntilskud, og som blev behandlet her i folketingsalen i går. SF deltog i arbejdet i første fase, og vi står så nu ved starten af anden fase.

Overordnet synes vi selvfølgelig også i SF, at i mangel af arbejde er det godt, at ungdomsydelsesordningen foreslås udvidet til også at gælde de 20-årige. Vi var som sagt med i forliget sidste sommer, og mange steder ser det ud, som om ordningen er kommet godt i gang, men hr. Jørn Pedersen fra Socialdemokratiet nævnte, at det er svært at leve op til i nogle kommuner. Alt

alt mangler vi dokumentation for, hvordan ordningen har fungeret indtil nu, og det er en af de ting, vi selvfølgelig må have afklaret i det kommende udvalgsarbejde.

Efter de bemærkninger, jeg her har gjort om det første punkt, som vi er positive over for, så må jeg, hvad de to øvrige punkter angår, sige, at vi afviser den foreslåede ændring for de unge under 23, der skal have indtægter i en sammenhængende periode på hele 12 måneder i stedet for de 3 måneder, hvorefter de før var berettiget til at få kontanthjælp efter reglerne for mennesker over 23 år.

Forslaget om, at gruppen mellem 21 og 25 år nu efter at have modtaget kontanthjælp i en sammenhængende periode på 12 måneder skal tilbydes aktiviteter 30 timer om ugen i en 5-måneders-periode, finder vi simpelt hen for sølle. At blive aktiveret i 5 måneder er ikke nok. Vi mener, at formålet med en aktiv arbejdsmarkedspolitik skal være, at de arbejdsløse kommer i arbejde eller i uddannelse eller i en kombination af disse to ting, og det synes jeg ikke at en 5-måneders-aktivitet borger for at de unge kommer.

Indtil vi får sikret alle unge uddannelsesret og ret til arbejde, skal vi have opbygget en vifte af tilbud. Jeg tænker her bl.a. på kombinationsuddannelser på daghøjskoler, tekniske skoler, specialarbejderskoler m.v. eller eventuelt et arbejdstilbud – som før sagt – kombineret med uddannelse. Unge på dagpenge eller bistandshjælp, der arbejder aktivt i en teatergruppe, på en lokalradio eller lignende opfylder for mig at se også lovgivningens krav om at være til rådighed for arbejdsmarkedet. I virkeligheden er det kun fantasien og regeringens syn på arbejdsbegrebet, der sætter grænser for, hvilke muligheder der er.

Jeg vil slutte med at fortælle en historie fra det virkelige liv. En ung arbejdsløs student vil bare i arbejde – jeg synes, det er så vigtigt, vi får snakket om, at de unge nemlig bare vil i arbejde eller i uddannelse. Han er på hjælp, og hans forældre er henholdsvis arbejdsløs og førtidspensionist. Han søger så i erkendelse af, at hans studentereksamen ikke kan bringe ham ind på en anden uddannelse, optagelse på efg, og han bliver optaget. Han opsiges sit værelse, og han flytter hjem til forældrene; men inden han modtager SU, skal han betale 900 kr. i forskellige uddannelsesudgifter, og så er han selvfølgelig

[Hanne Thanning Jacobsen]

lig ved at miste modet, inden han overhovedet får begyndt.

Vi har altså nogle huller, vi har en manglende fleksibilitet i opsamlingen af de unge, og jeg synes, den historie er god til at fortælle os noget om, hvor vi svigter.

Som sagt vil vi selvfølgelig gå konstruktivt ind i det kommende udvalgsarbejde, men forslaget skal forbedres betydeligt, hvis vi skal medvirke til dets vedtagelse.

Tom Behnke (FP):

På Fremskridtspartiets vegne skal jeg meddele, at vi er overvejende positive over for forslaget. Det er positivt, at de unge i højere grad skal yde en indsats, før de kan modtage økonomisk bistand eller hjælp, om man vil.

Det er også positivt, at de unge skal kunne dokumentere, at de har haft en indtægt i 12 måneder i stedet for 3 måneder, før de kan få kontanthjælp. Det er et godt incitament for de unge til at yde en indsats frem for i dag, hvor det efter Fremskridtspartiets mening er alt for let for de unge blot at læne sig tilbage og lade sig forsørge af samfundet.

Ligeledes er det ganske rimeligt, at kommunerne har pligt til at tilbyde beskæftigelse mod ungdomsydelse til de 20-årige, hvilket er en udvidelse på 1 år i forhold til gældende regler.

Det er til gengæld ikke rimeligt, at kommunerne fremover skal være forpligtet til at tilbyde de unge kontanthjælpsmodtagere en uddannelse. Det er forkert og helt fremtidsløst at proppe flere og flere ind i uddannelsessystemet, når det er åbenlyst for enhver, at der ikke er behov for så mange færdiggjorte. Ordningen vil blot betyde, at de unge bliver arbejdsløse på et højere niveau, og hvad er det så værd? Skatteydernes penge er spildt, og de unge har spildt deres kostbare tid. Det er på tide, at vi sadler om, således at det bliver de bedst kvalificerede, der får de uddannelsespladser, der er behov for. De øvrige må så finde en alternativ uddannelse eller beskæftigelse, for i et gældssamfund er der brug for alle hænder, eller også må de vente, indtil der er plads til dem i uddannelsessystemet inden for netop den linie, som de foretrækker.

Det er heller ikke særlig hensigtsmæssigt, at der nu er indført regler, der pålægger virksomheder tvangsbøder, hvis de ikke tager det antal lærlinge, som det offentlige har bestemt en

virksomhed skal have. Hvor positive tror man virksomhederne vil være over for de lærlinge, som lovgivningen har tvunget dem til at tage?

Endelig skal jeg nævne den tåbelige ordning, der giver unge en andenrangspraktikperiode, når det ikke har været muligt at finde en praktikplads. Fremskridtspartiet vil således i udvalgsarbejdet søge belyst, hvordan det indtil nu er gået med kommunernes placering af unge på parkeringsuddannelser, og derefter eventuelt fremsætte ændringsforslag. Men positive, det er vi.

Bente Juncker (CD):

Ja, jeg er enig med stort set alle de ordførere, der har været, i, at det er utrolig udsigtsløst for de unge at være på passiv forsørgelse.

Jeg er enig i, at vi sagtens kan udvide ordningen for de 18-19-årige og tage de 20-årige med.

Jeg er derimod i tvivl, når vi kommer lidt højere op, når pligten indtræder for kommunerne omkring de 12 måneder, om 12 måneder egentlig er det rette tidspunkt. Jeg kan ikke rigtig se det for mig nu, men det er en af de ting, som vi vil undersøge i udvalget.

Men bedre var det jo, hvis vi fik de unge i gang gennem helt andre ordninger, og dér må jeg altså sige, at det, der mangler, det er stadig væk praktikpladser og pladser på produktions-skolerne. Det forlig, som den gamle regering lavede med Socialdemokratiet, har altså ikke virket, og det virker stadig væk ikke. Jeg ved ikke, hvorfor man ikke snart tager det op og søger at få nogle varige, gode pladser for de unge, for det, kommunerne nu skal lave, er jo kun en erstatning.

Det er en udmærket erstatning, når det ikke kan være anderledes; men jeg synes, regeringen må sætte sig ned og finde ud af, hvad det egentlig er, der er grundlæggende galt herhjemme, for de årgange, vi har, dem har vi altså kun i 5 år endnu, og derefter ved vi, at mangelen på unge bliver utrolig stor. Hvorfor går man ikke ud og fortæller virksomhederne det? Hvorfor sørger man ikke for at indrette skattestrukturen således, at virksomhederne får lyst til at investere i nogle unge, får lyst til at investere i de næste fem år, for det er det, det drejer sig om?

Gjorde man det, fik man nogle skatteregler for virksomhederne, så kunne man også få de unge ud, og så var man ikke nødt til at lave disse ordninger, som kun er et supplement for de unge.

[Bente Juncker]

Jeg kan sige, at vi selvfølgelig kan stemme for lovforslaget, men jeg så meget gerne, at regeringen fik revideret den uddannelsesaftale, som den har med Socialdemokratiet.

Marianne Jelved (RV):

Det skulle da glæde Det Radikale Venstre, hvis den nuværende regering havde sådan en uddannelsesaftale med Socialdemokratiet.

Det er det, der er et af problemerne, vil jeg gerne sige til fru Bente Juncker, at de flere uddannelsespladser på produktionsskolerne jo står på finanslovforslaget, og at vi ikke fik en løsning på bl.a. dette område i efteråret. Men det håber jeg at både CD og Det Radikale Venstre kan bidrage til at vi får nu; det er jeg overbevist om at vi vil kunne i hvert fald bidrage til.

Det Radikale Venstre har arbejdet intenst i flere år i den tidligere regering sammen med de to andre regeringspartier for at overbevise bl.a. Socialdemokratiet om nødvendigheden af at gå nye veje for at løse de problemer, som vi taler om, vedrørende de unge. Overskriften var »Passive ydelser til aktiv indsats«, og bagved ligger den forestilling, at det er nødvendigt, at vi stiller krav og giver muligheder til de unge.

Ungdomsydelsen foreslås udvidet her. Det synes Det Radikale Venstre er udmærket, og jeg kan slet ikke være enig med fru Pernille Forchhammer i den voldsomme kritik af, at den nuværende regering fremsætter forslag om det her. Det har ligget i luften, at vi skulle videre. Der henvises i lovforslaget også til fase-2-udvalget, og jeg kan henvise til de tekniker-rapporter osv., der foreligger, ikke med anbefaling fra arbejdsmarkedets parter omkring disse tiltag, men de er meget belyst. Alle kunne da forvente, at en regering med så stort et bidrag fra den tidligere regering også ville arbejde videre med disse ting. Ellers ville Det Radikale Venstre have taget initiativ til det.

Når kravet om beskæftigelse er gennemsnitlig 30 timer om ugen, så er det jo dybest set en konsekvens af Socialdemokratiets – og måske mere fagbevægelsens – ulyst til at gå ind og diskutere mere fleksible lønsystemer. Det er jo egentlig den reelle problemstilling bag det punkt. Hvis vi kunne komme til at snakke om den slags ting, så fik vi også nogle andre timetal at operere med.

Jeg har lyttet til ordførertalerne, og jeg synes, at de gennemgående har været utrolig positive,

og derfor tror jeg også, at vi kan få et godt udvalgsarbejde. Vi vil gerne bidrage både til at finde løsninger og finansiering.

(Kort bemærkning).

Pernille Forchhammer (S):

Jeg vil bare gerne spørge fru Marianne Jelved, om alle hidtidige aftaler indgået med denne regering, uddannelsesaftale, lære-praktik-plads-aftale, aftale om ungdomsydelsen, og at vi skulle skaffe finansiering for 4.500 produktionsskolepladser, er faldet bort, fordi det ikke er lykkedes at nå til enighed om den samlede finanslov. Vi ønsker i hvert fald meget at opretholde aftalen om, at vi skal finde finansiering for 4.500 produktionsskolepladser på dette års finanslov.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Nej, jeg har sandelig ikke nogen ønsker om, at nogle aftaler skulle være faldet væk. Jeg har bare konstateret, at de partier, der var involveret i forhandlingerne før valget, ikke er færdige med forhandlingerne, for der er stadig væk ikke fundet løsning på nogle af de ting og heller ikke på finansiering af de 4.500 uddannelsespladser, som står på kulturministerens budget.

Glønborg (KRF):

Da Kristeligt Folkepartis ordfører på socialområdet, hr. Kofod-Svendsen, er optaget andetsteds, skal jeg på partiets vegne udtrykke tilslutning til det foreliggende forslag.

Det falder mig ikke så svært, eftersom jeg havde fornøjelsen i går af at tale for et forslag i arbejdsministerens regi om beskæftigelsesindsats for unge under 25 år. Arbejdsministeren betegnede spøgende dette fællesprojekt som et fælles barn mellem socialministeren og arbejdsministeren, og nu er det jo sådan, at Kristeligt Folkeparti er et børnevenligt parti, men vi har også den saglige grund, at vi ser en god sammenhæng imellem det, som arbejdsministeren har lagt op til, og det, som socialministeren her lægger op til. Vi synes, det er rimeligt, at vi udstrækker indsatsen op til de 25-årige.

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Jeg vil allerførst starte med at takke ordførerne for den, som jeg oplever det, meget positive behandling af af dette lovforslag.

[Socialministeren]

Jeg vil derefter gå over til nogle kommentarer til nogle af de ting, der har været rejst. Allerede først til fru Pernille Forchhammer, der spørger om begrundelsen for de 30 timer og for, at de skulle gå op til 12 måneder før beskæftigelses-tilbud, vil jeg gerne sige, at begrundelsen er, at vi ønsker at få så mange i gang som overhovedet muligt. Men der står »op til«, og der er ikke noget i vejen for, at kommunerne sætter dem i gang noget før, og det vil de også have et incitament til at gøre i kraft af, at de jo samtidig har mulighed for at få penge igennem aktiveringspuljen.

Fru Pia Christmas-Møller nævner, at det er vigtigt, at vi får de unge i gang så hurtigt som muligt, og at dette drejer sig om, at de unge får en positiv arbejdsidentitet, inden de bliver ret gamle. Det vil jeg gerne være med til at lægge meget stor vægt på. Der er ikke noget, der er mere ødelæggende for et ungt menneske end at få lov til at gå ledig i lang tid.

Hr. Jørn Pedersen stillede et direkte spørgsmål til mig, og jeg er da meget glad for, at du siger, at ungdomspakken har været en udmærket løsning for kommunen, men at du måske lige for øjeblikket føler en . . .

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Må jeg lige have lov at gøre opmærksom på, at der ikke må tales direkte til medlemmerne. Det hedder: hr. Jørn Pedersen.

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Undskyld, hr. formand.

Fru Eva Kjer Hansen påpeger, at det er vigtigt, at vi får de unge aktiveret, og det er da en ting, jeg kun kan tilslutte mig. Det er også en af begrundelserne for, at bistandshjælpen får et længere stræk, inden de kommer op på den høje sats, at vi vil sende nogle signaler til de unge om, at de ikke skal gå i gang med større udgifter, end de har mulighed for at klare.

Til hr. Tom Behnke fra Fremskridtspartiet vil jeg sige tak for den positive modtagelse af lovforslaget, og jeg er glad for at høre, at man vil gå ind i et positivt forløb.

Vedrørende praktikpladssituationen bliver jeg nødt til at henvise de spørgsmål, der er stillet her, til Uddannelsesudvalget, da de jo ikke vedrører dette lovforslag.

Fru Bente Juncker siger, at det er udsigtsløst for de unge, når de skal være passive, og det

kan vi kun være enige i. Her var også nogle spørgsmål omkring praktikpladssituationen, som jeg nok også må sige hører hjemme i Uddannelsesudvalget.

Vedrørende finansiering af produktionsskolepladser kan jeg da sige, at det er med på finansloven og kan gå ind i den samlede drøftelse, når vi skal have den vedtaget.

Fru Hanne Thanning Jacobsen siger det samme med, at man er ked af, at der skal gå så lang tid, inden man kommer på en højere sats for kontanthjælp, og så føler SF, at 5 måneder er for lidt, men at man er fuldstændig enige i, at det er vigtigt, at vi får alle unge i arbejde, og at vi måske får dem ud omkring og se på tværs af nogle ting.

Til fru Marianne Jelved fra De Radikale vil jeg sige tak for det positive tilsagn om at medvirke ved lovens gennemførelse, og det samme gælder hr. Glønborg fra Kristeligt Folkeparti.

Afsluttende vil jeg alt i alt meget gerne takke for den positive modtagelse, som jeg føler at lovforslaget har fået. Jeg finder, at det er vigtigt, at den aktiveringslinje, som vi har påbegyndt, fortsættes, og at vi får fundet frem til nogle løsninger, sådan at vi ikke taber de unge på gulvet. Jeg håber, at vi gennem det forestående udvalgsarbejde finder frem til en løsning, som både de unge og vi kan være tjent med.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg vil gerne sige, at jeg har den allerstørste forståelse for, at det kan være lidt svært at vænne sig til den tiltaleform, der er foreskrevet i forretningsordenen – det skal ministeren være helt sikker på – men jeg er altså nødt til ikke at hvæse ad ministeren, men gøre en bemærkning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 16:

Forslag til lov om ændring af lov om Den Sociale Pensionsfond. (Udvidelse af fondens investeringsmuligheder).

Af socialministeren (Else Winther Andersen).

(Fremsat 27/12 90).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Grete Schødts (S):

Den Sociale Pensionsfond er grundlagt af VKR-regeringen i 1970. Gennem årene 1971–1982 indbetalte alle skatteydere 2 pct. af deres skattepligtige indkomst til denne fond; disse midler blev placeret i obligationer med Nationalbanken som plejer og behandler. Dengang fandtes begrebet indeksobligationer ikke.

Fondens obligationsbeholdning ligger på over 100 mia. kr. i dag, og da en stor del af rentefkastet går til realrenteafgift, støtter Socialdemokratiet ministerens forslag, at det skal være muligt at investere i indeksobligationer.

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg skal kort sige, at vi i den konservative folketingsgruppe støtter forslaget; vi mener, at Den Sociale Pensionsfond skal have adgang til at kunne investere i indeksobligationer på linie med andre almindelige obligationer.

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg skal sige, at vi i Venstre finder det naturligt, at Den Sociale Pensionsfond får samme mulighed som andre fonde, forsikringsselskaber m.v. for at investere i indeksobligationer.

Indeksobligationer er i dag en naturlig og en væsentlig del af det danske kapitalmarked, og det må være rimeligt at give Den Sociale Pensionsfond samme vilkår til at købe disse obligationer som andre fonde.

Pernille Frahm (SF):

SF mener ligesom de tidligere ordførere, at det er rigtigt at lempe de begrænsninger, der ligger på Den Sociale Pensionsfond med hensyn til fondens investeringsmuligheder. Vi finder det naturligt, at fonden får muligheder på

lige fod med f.eks. forsikringsselskaber for at placere kommende pensionisters penge. Imidlertid er det ikke kun den pengemæssige side af sådanne investeringer, der interesserer SF. Vi vil nemlig gerne slå et slag for, at fonde af denne type selv kigger på grønne investeringer, når pengene skal anbringes, og på den måde investere i fremtiden.

Derudover så vi gerne, at Den Sociale Pensionsfond begyndte at interessere sig lidt for de behov, pensionisterne har. Man kunne f.eks. forestille sig, at man kiggede på det væld af ejendomme, der er på tvangsauktion i disse tider, og opkøbte nogle egnede boliger, der kunne indrettes til ældreboliger, hvad vi jo ved der er et stigende behov for. Men med disse bemærkninger vil vi se positivt på forslaget.

Tom Behnke (FP):

Som indledning til dette lovforslag skal jeg her tilkendegive, at Fremskridtspartiet i alle årene har været imod Den Sociale Pensionsfond, ligesom vi er imod ATP og alle andre fonde med tvangsindbetalinger og mindre udbetalinger, end der under tvang er blevet indbetalt. Lovforslag nr. L 16 drejer sig imidlertid ikke om, hvorvidt fonden fortsat skal eksistere, men om, hvordan fonden skal kunne investere sine penge. Da et flertal her i salen nu engang mener, at fonden skal fortsætte, vil det naturligvis være rimeligt, at fonden har mulighed for at investere fornuftigt. Fremskridtspartiet kan derfor tilslutte sig forslaget, som det foreligger, uden dog dermed at give vores velsignelse af fondens fortsatte eksistens.

Bente Juncker (CD):

Jeg kan sige til SF's ordfører, at der fuldt ud er disponeret over fondens årlige afkast, så det er ikke det, der er problemet, men i øvrigt siger vi ja til socialministerens forslag.

Marianne Jelved (RV):

Jeg kan på Det Radikale Venstres vegne sige, at vi fuldt ud tilslutter os forslaget.

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg kan også fatte mig i korthed og sige, at Kristeligt Folkeparti tilslutter sig det af socialministeren fremsatte forslag.